

SPELEOLOŠKI KAMP “ŠVERDA ‘06” GORSKI KOTAR

PIŠE: Dalibor Reš
Speleološka udruga “Estavela”
kastav

UVOD

Kampom Udruga nastavlja sustavna speleološka istraživanja zapadnog Gorskog kotara, područja visokih platoa s kojih se kroz podzemlje drenira voda u smjeru izvora Rječine, jednog od najznačajnijih izvora Dinarskog krša i izvora rijeke Kupe. Kako je prošle godine tek započeto istraživanje područja Kačja, Bukove gore, Kapetanovog dolca i Blatne drage, a istraživanja su polučila zanimljive rezultate, nastavak istraživanja istog područja vršen je u 2006. godini. Baza speleološkog kampa je zahvaljujući Hrvatskim šumama iz Prezida bila postavljena u lugarskoj kući *Brestice* na Bresticama i nalazila se u centru područja istraživanja. Kamp je bio udaljen približno 35 kilometara od naselja Klana iznad Rijeke.

Voda istraživanja bio je Dalibor Reš, Andrija Rubinić je vodio kartografiju, dok su Rudi Reš i Ivica Seitz držali oružarstvo kampa. Istraživanja su trajala dvanaest dana, odnosno između 21. lipnja i 02. srpnja 2006. godine. Kroz kamp je prošlo 43-oje speleologa iz sedam speleoloških organizacija:

SU Estavela – Kastav: 22
SU Spelunka – Veprinac: 6
SD Špiljar – Split: 7

SK Ursus spelaeus – Karlovac: 1
SK Samobor - Samobor: 2
Hrvatsko biospeleološko društvo: 5
Gosti: 3

CILJEVI I ZADACI

Primarni cilj speleološkog kampa “Šverda 2006.” je nastaviti prošle godine započeta sustavna istraživanja visokih gorskih platoa zapadnog Gorskog kotara uz granicu s Republikom Slovenijom. Pokušati ući čim dublje u podzemlje, nepresušan rezervoar pitke vode Riječke regije. Uz navedene ciljeve zbog prošlogodišnjih vrlo zanimljivih nalaza valja intenzivirati biospeleološka istraživanja.

Osnovni zadaci ovogodišnjeg speleološkog kampa su nastavak sustavnih istraživanja područja zapadnog Gorskog kotara što pretpostavlja:

1. Nastaviti prošle godine započeta istraživanja na područjima: Brestice, Blatne Drage, Bukova gora, Kapetanovi dolac i Šverda;
2. Započeti istraživanja na područjima vezanim uz već istražena područja: Belica, Kačje, Jarmovac, Praprotna draga i Crna gora;

3. Pronaći i nastaviti istraživanja u “Jami u Praprotonoj dragi”, istraživanoj od strane speleološkog odsjeka Željezničara iz Zagreba;

4. Pronaći i ponoviti istraživanje jame “Brezna na Prezidanskom Berinščeku” istražene do dubine od 150 m od strane slovenskih speleologa 1972. Po navodu Aleša Lajovica speleologa Jamarskog kluba Željezničar iz Ljubljane za vrijeme istraživanja jame, tlo je bilo prekriveno snijegom nakon čijeg otapanja postoji mogućnost pronalaska eventualnog prolaza dalje u dubinu.

5. Obratiti veću pažnju na biospeleološka istraživanja u prošle godine istraženim biološki zanimljivijim speleološkim objektima i pojačati biospeleološka istraživanja u novoistraženim objektima.

PROBLEMI

Prilikom trajanja kampa Udruga se suočila s dva problema: vrlo snježnom zimom i smjenom generacija speleologa u klubu.

Zbog hladne, snježne zime i snijega koji je pao početkom lipnja, snježni i ledeni nanosi u speleološkim objektima mnogo su viši nego prošle godine (Ralica je Šverdom prošla 10. 6. 2006.). To potvrđuju

ISTRAŽIVANJA

speleološki objekti istraživani 2005. god. a ponavljani ove godine u kojima procjenjujemo cca 3.5m više snijega nego protekle godine. Možemo pretpostaviti da su ispod nekih snježnih čepova skriveni i kanali koji vode dublje u podzemlje.

Speleološka udruga "Estavela" je na smijeni generacija. Kako su na kampu od "starijih" speleologa iz kluba prisustvovali samo Danijel Veljković i Igor Markanjević koji su zbog obaveza na kampu učestvovali samo kratak period i Dalibor Reš koji zbog oporavka od nesreće nije mogao sudjelovati u zahtjevnim istraživanjima, veliki dio tereta istraživanja sjeo je na goste i "svježije" Estaveline speleologe. Kako je za kampa pronađeno 40 a istraženo 30 speleoloških objekata (više nego godinu prije), od kojih je polovica topografski snimljena od "svježijih" speleologa (R. Reš i Valenčić) strahovi od neefikasnosti nove generacije zbog "neiskustva" bili su nepotrebni. Naravno, osim Estavelinim pripravnica, za rezultate istraživanja na Šverdi treba zahvaliti i gosima iz SU Spelunka, posebno Dodiću koji je koordinirao rad na području Bukove gore, prijateljima iz SD Špiljar, SK Samobor, SK Ursus spelaeus i Hrvatskog biospeleološkog društva koje je posebnu pažnju posvetilo biospeleološkim i istraživanjima uopće.

ZANIMLJIVIA ISTRAŽIVANJA

Jama Pješčana ura, Kapetanov dolac

Na području Kapetanov dolac u 2006. godini pronađeno je sedam jama. Na istom je području u 2005. god. pronađena jama Kame hame, koja sa svojih 263 predstavlja najdublju do sad istraženu jamu na području Šverde i petu jamu po dubini na području Primorsko-goranske županije. Pješčana ura se počinje istraživati 25. 6. 2006. kada Puljas i R. Reš opremaju jamu s dvjesto metara užeta, jama završava velikim stošcem snijega, a na 10 m visine postoji interesantno okno za penjanje i eventualni nastavak kanala. 26. 6. 2006. R. Reš i Rubeša topografski snimaju jamu i snimaju video, Bartolović i Markanjević tehnički penju do 10m visokog okna no jama se ne nastavlja dalje, a D. Reš i Kožemelj fotografski snimaju vertikalnu i dno jame. Nakon završetka istraživanja 27. 6. 2006. jamu raspremaju Veljković, Dokoza i Babić.

Jama Pješčana ura jedinstvena je vertikalna duga 138 metara, jama je u većem djelu zdrave stijene, no na osamdesetak metara dubine nalazi se kosa polica sa snijegom koji predstavlja eventualnu

Na dnu jame Pješčana ura

foto: Dalibor Reš

opasnost u slučaju proklizavanja niz vertikalnu. Karakterističan profil jame koji liči pješčanom satu daje jami naziv.

Vrtložna jama, Praprotna draga

U Praprotnoj dragi tražeći "Jamu u Praprotnoj dragi" istraživanu prije dvadestetak godina od strane SO Željezničara, sudionici kampa su pronašli sretnih 13 speleoloških objekata, no tražena jama nije pronađena. Prema geološkoj karti sekcija I. Bistrica istraživano područje Praprotno drage je građeno u Krednim vapencima K_1^{1+2} . Iako jame nisu bile većih dimenzija (najdublja jama Odustaše duboka je 37 metara), većina ih je razgranana i time zanimljivija od ostatka jama istraživanih za vrijeme kampa koje su u najvećoj mjeri bile jame jednostavne morfologije i građene u

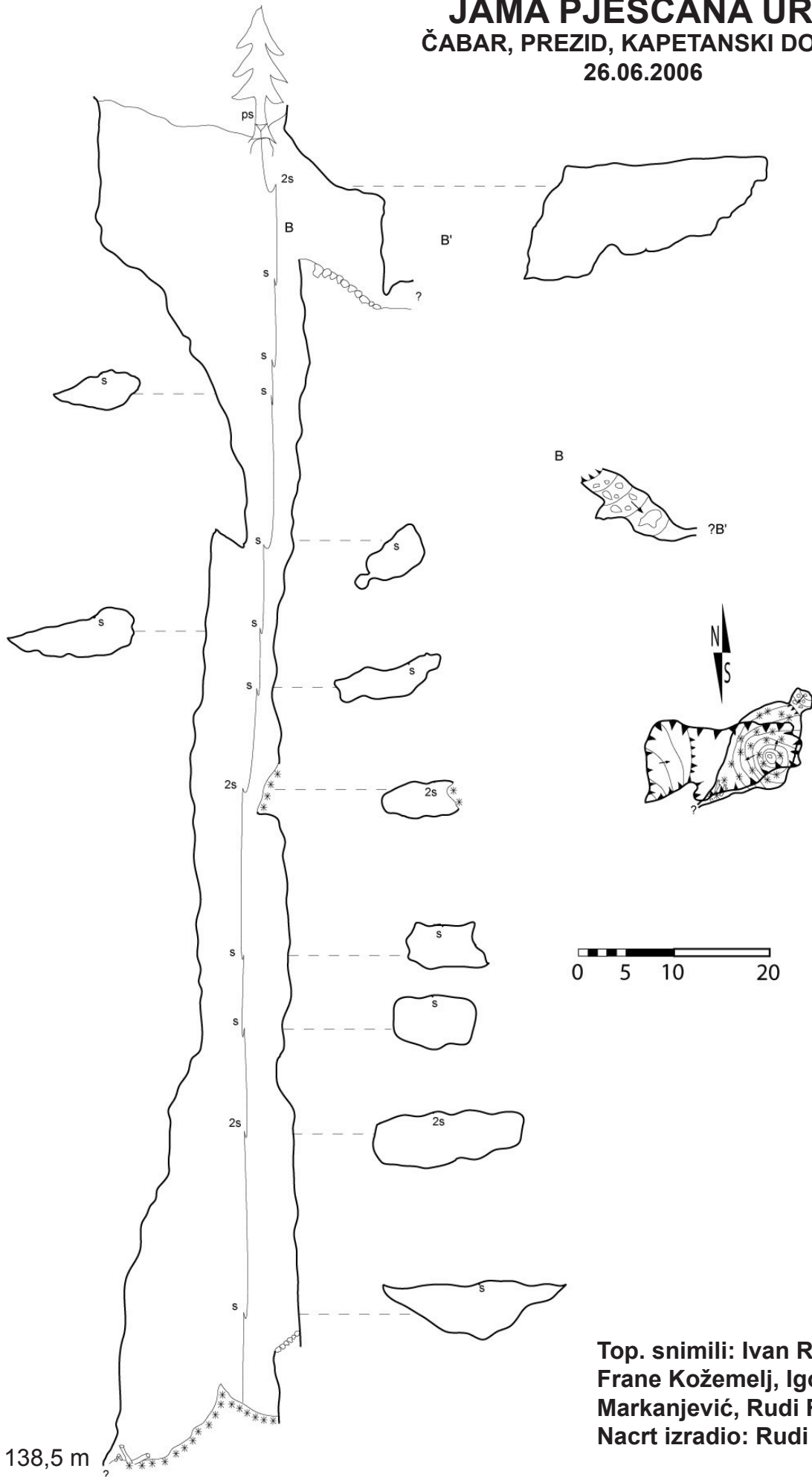
Jurskim vapnencima.

U Subotu, 1. 7. 2006. Pavlek, Bilandžija, Bedek, (HBSD), Rubinić i Brdovščak (SUE) istražuju Vrtložnu špilju. Špilja se nalazi u Praprotnoj dragi poviše sitastog ponora i vjerojatno predstavlja njegov fosilni ulaz. Ulaz u ovu razgranatu i etažnu špilju je vertikalnog karaktera, tlo je prekriveno kršjem a pronađene su kosti i mnogo vrtložnih lonaca po kojima je dobila naziv. Vrtložna jama je najduža špilja istražena na ovogodišnjem kampu.

Jama na Kačju

Jama je pronađena na području Kačja pred kraj kampa 30. 6. 2006. (kako to i biva) i istražena do dubine od 40 metara. Četiri metra iznad dna pronađeno je okno koje uvlači značajnu

JAMA PJEŠĆANA URA
 ČABAR, PREZID, KAPETANSKI DOLAC
 26.06.2006

Top. snimili: Ivan Rubeša,
 Frane Kožemelj, Igor
 Markanjević, Rudi Reš
 Nacrt izradio: Rudi Reš

ISTRAŽIVANJA

Detalj iz Bageristinog ambisa

foto: Jana Bedek

količinu zraka. Kako se zbog nedostatka vremena jamu nije moglo nastaviti istraživati, raspoređena je i ostavljena za vikend istraživanja. U istraživanjima su sudjelovali: Pavlek i Bilandžija, (HBSD), D. Reš (SUE) i Kožemelj (SDŠ).

Nakon proklesavanja suženja i još pokoje klesanje i kopanje jama je kroz

niz vikend istraživanja u jesen 2006. god. produbljena do 152m dubine i iza sljedećeg suženja se nastavlja. Istraživanje ove jame biti će nastavljeno za vrijeme sljedećeg speleo kampa ili za vrijeme vikend akcija nakon otapanja snijega na Kačju.

Interesantno je da se jama nalazi relativno blizu Slovenske jame Brezno Bogumila

Brimška duboke 504 metra.

ZAHVALE

Zahvaljujemo se HGSS stanici Rijeka na pomoći u transportu opreme i hrane, Hrvatskim šumama Prezid, uprava Delnice na ustupljenoj kući "Brestice" i M.G. Croatia plinu na donaciji Karbida. Speleološki kamp "Šverda 2006." su financijski pomogli grad Čabar i grad Kastav.

ZAKLJUČAK

Tijekom trajanja kampa pronađeno je 40 speleoloških objekata od kojih je istraženo 30, ukupno je snimljeno 1250 m novoistraženih podzemnih kanala. Najdublja jama "Pješčana ura" istražena na Kapetanovom dolcu duboka je 138m i jedinstvena je vertikala. Ovogodišnje istraživanje je pokazalo da u prošloj godini dva dublja speleološka objekta na istraživanom terenu nisu slučajnost, jer takvi su pronađeni i ove godine. Zbog ranog održavanja kampa i snježne godine pretpostavljamo da se u jamama nalazila veća količina snijega i leda, nego prethodne godine. Berinščekovo brezno na Prezidanskom berinščeku je pronađeno, no zbog velike količine snijega u podzemlju dogovoreno je istraživanje jame u boljim uvjetima. Jama u Praprotnoj dragi nije pronađena, te je taj zadatak ostavljen za naredna istraživanja. Veći dio zadataka kampa je realiziran i udruga je zadovoljna rezultatima. Područje će se nastaviti istraživati i sljedeće godine, čim vremenski uvjeti to dozvole kroz vikend akcije i speleološki kamp.

LITERATURA

Osnovna geološka karta 1:100 000 list Delnice, savezni geološki zavod, Beograd 1985.

I. Gams, 2004.: Kras v sloveniji v prostoru in času, Ljubljana

R. Šajn, 1999., Brezno Bogumila Brinška (The pothole Brezno Bogurnila Brinška), NJ 41 str. 78

R.Ozimec, 2005., Preliminarna biospeleološka analiza područja Šverde, Zapadni Gorski kotar, Primorsko-goranska županija, Hrvatska, Subteranea Croatica, Karlovac 2005.

D. Reš, Speleološki logor "Šverda'05.", Subteranea croatica br. 5., Karlovac 2005.

SUMMARY

SPELEOLOGICAL CAMP ŠVEDRA
'06

From June 21 to July 2, 2006 speleological society Estavela organised a speleological camp in Švedra in the vicinity of Klana and Gerovo on the Slovenian boarder. Its purpose was the continuation of last year's explorations. 40 caves were found and 30 explored. Pješčana ura cave 138 m in depth was the deepest cave of the camp. 1,250 new channels were recorded and explored. 43 speleologists from 7 speleological organisations (SU Spelunka, SD Špiljar, SK Ursus spelaeus, SK Samobor ,Hrvatsko biospeleološko društvo and SU Estavela) took their part in this camp which is to be continued also this year.

U jami Ledena siga

foto: Tina Valenčić